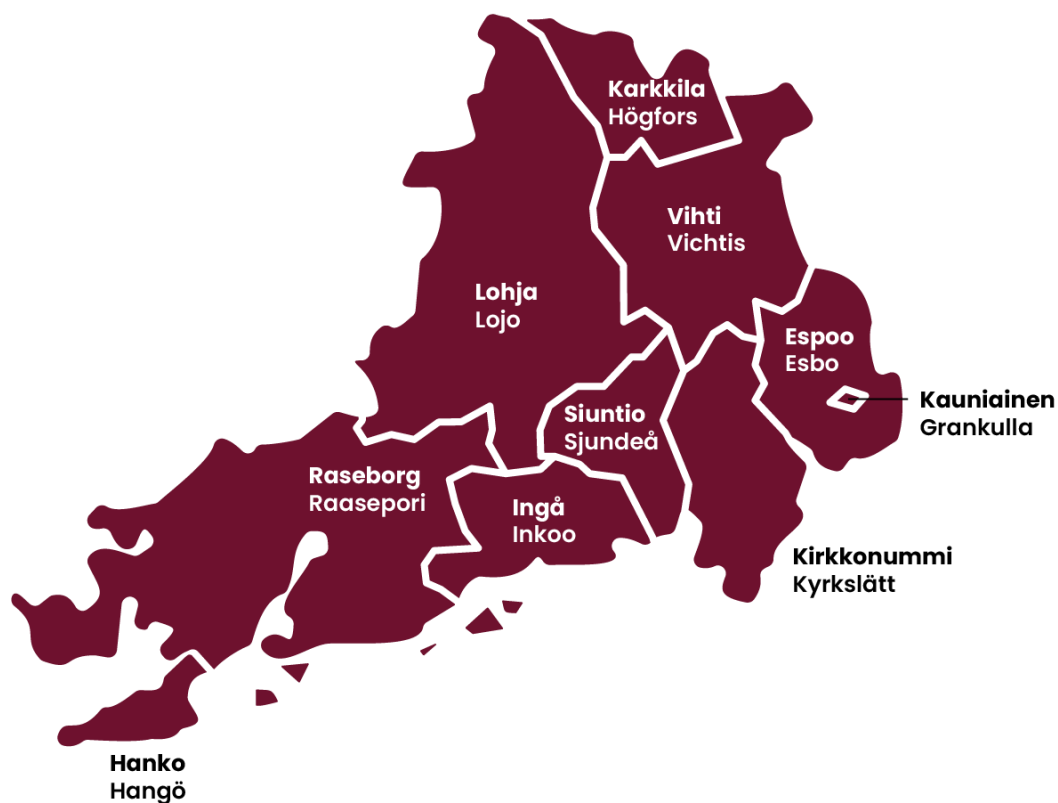

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

1.6.2026
luvn.fi

Oma- valvontasuunnitelma

Sijaishuollon sosiaalityö

Laatijat	Hyväksyjä	Päivämäärä	Versio	Tehdyt muutokset
Johanna Hankomäki	Johanna Hankomäki	1.6.2026		
Nina Häkkinen				
Niina Huttunen				
Pauliina Valtonen				
Veronica Hjelt				
Ulla Hellström				

Tiivistelmä

Sijaishuollon sosiaalityön palveluyksikkö sijoittuu perhe- ja vammaispalvelujen sosiaalityön palvelulinjalle, perhe- ja vammaispalveluiden palvelualueelle. Palveluyksikössä toimii neljä eri toimintaa ja niissä yhteensä kuusi tiimiä; vastaanottoperhetoiminnan tiimi, sijaishuollon perhetyön tiimi, perhehoidon kaksi tiimiä ja laitoshoidon kaksi tiimiä. Esihenkilöitä yksikössä on yhteensä kahdeksan ja työntekijöitä 72.

Palveluyksikön asiakkaina ovat 0–17-vuotiaat lapset, joilla on avohuollon sijoituksen tai kiireellisen sijoituksen tarve, huostaanotto prosessi käynnissä tai jotka on jo otettu huostaan. Avohuollon ja kiireellisen sijoituksen aikana lapset sijoitetaan pääsääntöisesti vastaanottoperheisiin. Huostaanotetut lapset voivat olla sijoitettuina kodin ulkopuolelle esimerkiksi sijaisperheisiin, ammatillisiin perhekoteihin, lastensuojelulaitoksiin tai huoltajansa luokse. Palvelu perustuu lastensuojelulakiin ja perhehoitoa ohjaa lisäksi perhehoitolaki.

Vastaanottoperhetoiminnan sosiaaliohjaajat tukevat vastaanottoperheitä ja osallistuvat lapsen tilanteen arviointiin. Vastaanottoperhetoiminta on lyhytaikainen ja arvioiva perhehoidon muoto, jossa lapsi sijoitetaan kiireellisessä tai avohuollon tilanteessa vastaanottoperheeseen silloin, kun lapsen turvallisuus, hoito ja huolenpito on tarpeen turvata kodin ulkopuolella välittömästi. Vastaanottoperhe tarjoaa lapselle kodinomaisen, turvallisen ja rauhallisen ympäristön sijoituksen ajaksi. Tavoitteena on turvata lapsen arki ja perustarpeet, tukea lapsen vointia sekä mahdollistaa lapsen ja perheen tilanteen selvittäminen ja jatkosuunnitelman laatiminen. Arvioinnin kokonaisvastuu on lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä.

Perhehoidon sosiaalityössä vastataan perhehoitoon sijoitettujen lasten sosiaalityöstä sekä perhehoitajien rekrytoinnista, kouluttamisesta ja tukemisesta. Perhehoito on sijaishuollon muoto, jossa lapsi sijoitetaan kodin ulkopuolelle

perhehoitajan eli sijaisperheen kotiin silloin, kun lapsen hoitoa ja huolenpitoa ei voida turvata hänen omassa kodissaan. Perhehoidon tavoitteena on tarjota lapselle turvallinen, pysyvä ja lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastaava kasvu ympäristö sekä mahdollisuus läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin.

Laitoshoidon sosiaalityössä vastataan lastensuojelulaitokseen sijoitetun lapsen asiakasprosessista, lapsen edun toteutumisesta sekä sijaishuollon suunnitelmallisuudesta ja valvonnasta. Lastensuojelun laitoshoidon on sijaishuollon muoto, jossa lapsi sijoitetaan kodin ulkopuolelle lastensuojelulaitokseen silloin, kun lapsen hoidon, huolenpidon, kasvatuksen tai turvallisuuden tarpeisiin ei voida riittävästi vastata avohuollon tukitoimilla tai perhehoidossa. Laitoshoidon tavoitteena on turvata lapselle hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa vastaava kasvu ympäristö, ympärivuorokautinen hoito ja huolenpito sekä tarvittava kasvatuksellinen, sosiaalinen ja hoidollinen tuki.

Sijaishuollon perhetyö on sijaishuollon aikana toteutettavaa lapsen, vanhempien ja perheen vuorovaikutusta, arkea ja yhteistyötä tukevaa tavoitteellista työskentelyä. Palvelun tavoitteena on vahvistaa lapsen hyvinvointia, tukea lapsen suhdetta vanhempiinsa ja läheisiinsä sekä edistää sijoituksen aikana tarvittavaa yhteistyötä lapsen, vanhempien, sijaishuoltopaikan ja sosiaalityöntekijän välillä. Perhetyötä voidaan käyttää esimerkiksi lapsen ja vanhemman tapaamisten tukena, vanhemmuuden ja arjen toimintakyvyn vahvistamisessa sekä lapsen tilanteen ja perheen tuen tarpeen arvioinnissa. Sijaishuollon perhetyö toteutuu sosiaalityöntekijän arvioiman tarpeen ja asiakassuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Työskentely on suunnitelmallista, määräaikaista ja lapsen edun mukaista ja sitä toteutetaan sekä perhe- että laitoshoidon sijoitettujen lasten kanssa.

Referat

Serviceenheten för socialt arbete inom vård utom hemmet är placerad på servicelinjen för familje- och handikappptjänsternas socialarbete inom familje- och handikappptjänsternas serviceområde. Vid serviceenheten finns fyra olika verksamheter och sammanlagt sex team: ett team för mottagningsfamiljsverksamhet, ett team för familjearbete vid vård utom hemmet, två team för familjevård och två team för institutionsvård. I enheten finns sammanlagt åtta chefer och 72 anställda.

Serviceenhetens kunder är 0–17-åriga barn som har behov av öppenvårdsplacering eller brådskande placering, som har en pågående omhändertagandeprocess eller som redan har omhändertagits. Under öppenvårds- och brådskande placering placeras barn i huvudsak i mottagningsfamiljer. Omhändertagna barn kan vara placerade utanför hemmet till exempel i familjehem, professionella familjehem, barnskyddsanstalter eller hos sin vårdnadshavare. Tjänsten grundar sig på barnskyddslagen och familjevård regleras dessutom av familjevårdslagen.

Socialhandledarna inom mottagningsfamiljsverksamheten stöder mottagningsfamiljerna och deltar i bedömningen av barnets situation. Mottagningsfamiljsverksamheten är en kortvarig och utredande form av familjevård där barnet placeras i en mottagningsfamilj i en brådskande situation eller inom öppenvården när barnets säkerhet, vård och omsorg behöver tryggas

utanför hemmet snabbt. Mottagningsfamiljen erbjuder barnet en hemlik, trygg och lugn miljö under placeringen. Målet är att trygga barnets vardag och grundläggande behov, stödja barnets mående samt möjliggöra utredning av barnets och familjens situation och uppgörande av en fortsättningsplan. Det övergripande ansvaret för bedömningen ligger inom socialarbetet i barnskyddets öppenvård.

Inom socialarbetet i familjevården ansvarar man för socialarbetet med barn som placerats i familjevård samt för rekrytering, utbildning och stöd av familjevårdare. Familjevård är en form av vård utom hemmet där barnet placeras utanför hemmet hos en familjevårdare, det vill säga i ett familjehems hem, när barnets vård och omsorg inte kan tryggas i det egna hemmet. Målet med familjevård är att erbjuda barnet en trygg, bestående uppväxtmiljö som svarar mot barnets individuella behov samt möjlighet till nära och kontinuerliga mänskliga relationer.

Inom socialarbetet i institutionsvården ansvarar man för klientprocessen för ett barn som placerats i en barnskyddsanstalt, för att barnets intresse tillgodoses samt för planmässigheten och tillsynen inom vården utom hemmet. Barnskyddets institutionsvård är en form av vård utom hemmet där barnet placeras utanför hemmet i en barnskyddsanstalt när behoven av vård, omsorg, uppföstran eller trygghet inte tillräckligt kan tillgodoses med öppenvårdsstöd eller i familjevård. Målet med institutionsvården är att trygga för barnet en uppväxtmiljö som svarar mot barnets individuella behov, dygnetruntvård och omsorg samt nödvändigt pedagogiskt, socialt och vårdande stöd.

Familjearbete vid vård utom hemmet är målinriktat arbete som genomförs under vård utom hemmet för att stödja barnets, föräldrarnas och familjens växelverkan, vardag och samarbete. Målet med tjänsten är att stärka barnets välbefinnande, stödja barnets relation till sina föräldrar och närstående samt främja det samarbete som behövs under placeringen mellan barnet, föräldrarna, vårdplatsen utom hemmet och socialarbetaren. Familjearbetet kan till exempel användas som stöd vid barnets och föräldrarnas träffar, för att stärka föräldraskapet och funktionsförmågan i vardagen samt vid bedömning av barnets situation och familjens behov av stöd. Familjearbete vid vård utom hemmet genomförs enligt det behov som socialarbetaren bedömt och enligt målen i klientplanen. Arbetet är planmässigt, tidsbegränsat och förenligt med barnets bästa och utförs både med barn placerade i familjevård och i institutionsvård.

Sisällys

1	Palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot	1
1.1	Palveluyksikön perustiedot	1
1.2	Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet	2
2	Asiakas ja potilasturvallisuus	2
2.1	Palvelujen laadulliset edellytykset.....	2
2.2	Vastuu palvelujen laadusta	3
2.3	Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet	4
2.3.1	Oikeus hoitoon ja palveluun.....	4
2.3.2	Oikeus palvelua koskevaan suunnitelmaan	5
2.3.3	Tiedonsaantioikeus ja osallisuus	5
2.3.4	Itsemääräämisoikeus	6
2.4	Muistutukset	6
2.5	Henkilöstö	7
2.5.1	Henkilöstön osaamisen varmistaminen	7
2.6	Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyys	9
2.7	Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi.....	10
2.8	Toimitilat ja laitteet	10
2.8.1	Lääkinnälliset laitteet	10
2.8.2	Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	11
2.9	Lääkehoitosuunnitelma	12
2.10	Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja	12
2.11	Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen	12
3	Omavalvonta ja riskienhallinta	13
3.1	Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	13
3.2	Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	14
3.2.1	Riskienhallinta	14
3.2.2	Epäkohtien ja vaaratapahtumien ilmoittaminen ja käsittely.....	15
3.3	Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	17
3.4	Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	18
3.5	Ostopalvelut ja alihankinta	18
4	Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen ja päivittäminen. 19	
4.1	Toimeenpano	19
4.2	Julkaiseminen ja päivittäminen.....	19

1 Palveluyksikköä ja toimintaa koskevat tiedot

Palveluntuottajan perustiedot

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

PL 33, 02033 LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE

Y-tunnus 3221347-3

1.1 Palveluyksikön perustiedot

Sijaishuollon sosiaalityö on keskitetty palvelu. Toimipisteitä viisi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Espoon keskuksen perhekeskus
Kamreerintie 6, 02770 ESPOO
(sosiaalityö)

Kirkkonummen hyvinvointikeskus
Jokiniityntie 2, 02400 KIRKKONUMMI
(sosiaalityö)

Ojamon perhetukikeskus
Ojamonharjuntie 64 B, 08200 LOHJA
(sosiaalityö ja sijaishuollon perhetyö)

Tammisaaren toimipiste
Raaseporintie 11, 10600 TAMMISAARI
(sosiaalityö)

Postipuun lastensuojelupalvelut
Armas Launiksen katu 10, 02650 ESPOO
(vastaanotto-perhetoiminta ja sijaishuollon perhetyö)

Palveluyksikönpäällikkö Johanna Hankomäki
johanna.hankomaki@luvn.fi
p. 040 644 2924

1.2 Palvelut, toiminta-ajatus ja toimintaperiaatteet

Palvelu	Toimipisteet	Palvelun- tuottotapa	Asiakasmää- rä (oma palvelu)	Asiakasmää- rä (osto)	Ostopalveluiden sijainti
Perhehoito	Espoon keskus perhekeskus, Lohja Ojamon perhetukikeskus, Tammisaaren toimipiste	Läsnäolo toimistolla, kotikäynnit, asiakaskäynnit muualla, etätapaamiset	273	140	Koko Suomi pl. Ahvenanmaa, pääsääntöisesti Etelä-Suomi, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi, Kymenlaakso
Laitoshoito	Espoon keskus perhekeskus, Lohja Ojamon perhetukikeskus, Tammisaaren toimipiste, Kirkkonummen hyvinvointikeskus	Läsnäolo toimistolla, laitoskäynnit, kotikäynnit, asiakaskäynnit muualla, etätapaamiset	32	320	Koko Suomi pl. Ahvenanmaa
Vastaanotto- perhetoiminta	Espoo Leppävaara	Läsnäolo toimistolla, kotikäynnit, asiakaskäynnit muualla	20-30 kuukaudessa	0-10 vuodessa	Etelä-Suomi, Varsinais-Suomi, Kanta-Häme Kymenlaakso
Sijaishuollon perhetyö	Espoo Leppävaara, Lohja Ojamon perhetukikeskus	Läsnäolo toimistolla, kotikäynnit, asiakaskäynnit muualla, etätapaamiset	Noin 30 kuukaudessa	0-5 vuodessa	

2 Asiakas ja potilasturvallisuus

2.1 Palvelujen laadulliset edellytykset

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tulee olla asiakas- ja potilaskeskeisiä, turvallisia ja asianmukaisesti toteutettuja. Osaava ja palveluyksikön omavalvontaan sitoutunut henkilöstö on keskeinen tekijä palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamisessa ja palvelujen kehittämisessä.

Kunkin palvelualueen, vastaanottoperhetoiminnan ja sijaishuollon aikaisen perhetyön palveluesihenkilö, perhehoidon 2 johtavaa sosiaalityöntekijää sekä laitoshoidon 2 johtavaa sosiaalityöntekijää valvovat alaistensa asiakastyön laatua ja lainmukaista toimintaa. Palveluyksikköpäällikkö vastaa koko yksikön palvelusta ja vastaa asiakkaiden tekemiin muistutuksiin sekä valituksiin.

Toimintayksikön henkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Perehdytys tapahtuu työsuhteen alussa ja tietoa ylläpidetään täydennyskoulutuksin ja yleisellä tiedottamisella.

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. poistumisturvallisuussuunnitelman ja ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille. Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä.

Sosiaalityöntekijä tai muu asiakkaan palvelusta vastaava sosiaalihuollon ammattihenkilö tarkistaa säännöllisesti yhdessä asiakkaan ja palveluntuottajan kanssa palvelun tarvetta tai asiakassuunnitelmaa. Tässä yhteydessä arvioidaan aina myös palvelun sisältöä, laatua ja turvallisuutta.

Omavalvontasuunnitelmat vaaditaan kaikilta palveluntuottajilta, joten ne vastaavat palveluille asetettuja sisältö- laatu- ja turvallisuusvaatimuksia.

2.2 Vastuu palvelujen laadusta

Hyvinvointialueen hallintosäännön 113§ mukaan viranhaltijat ja esihenkilöt vastaavat sisäisestä valvonnasta omilla palvelualueillaan ja raportoivat omalle esihenkilölleen. Tehtävistä määrätään tarkemmin hyvinvointialuejohtajan toimintaohjeissa. Palveluyksiköissä päälliköiden ja esihenkilöiden tehtävänä on huomioida laadunhallinta sekä asiakas- ja potilasturvallisuus annettujen ohjeiden ja lakien mukaisesti. He valmistelevat omavalvontasuunnitelmat yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Valvontalain 10 §:n 4 momentin mukainen palveluyksikön vastuuhenkilö, palvelupäällikkö vastaa ja valvoo koko palveluyksikön ja sen esihenkilöiden alaisten palvelujen toimintaa. Kunkin palvelun, vastaanottoperhetoiminnan ja sijaishuollon aikaisen perhetyön palveluesihenkilö, perhehoidon 2 johtavaa sosiaalityöntekijää sekä laitoshoidon 2 johtavaa sosiaalityöntekijää valvovat, että palvelut täyttävät niille säädetyt edellytykset koko sen ajan, kun palveluja toteutetaan. Tämä tapahtuu viikoittaisten johtotiimien, viikoittaisten yksikkökokousten sekä asiakastyön ohjauksen kautta. Johtavien sosiaalityöntekijöiden alaisina on sosiaalityöntekijöitä ja ohjaajia. Vastaanottoperhetoiminnan ja sijaishuollon aikaisen perhetyön palveluesihenkilön alaisuudessa on kaksi vastaavaa sosiaaliohjaajaa sekä lastensuojelun sosiaaliohjaajia.

Jos palveluntuottajan tai tämän alihankkijan toiminnassa ilmenee mahdollisia epäkohtia tai puutteita, hyvinvointialue ohjaa viivytyksettä palveluntuottajaa ja tämän alihankkijaa tai tarvittaessa pyytää heiltä selvitystä asiaan. Vakava laatupoikkeama aiheuttaa välittömän yhteydenoton palveluyksikköön ja kirjalliseen selvityspyyntöön, tai palveluyksikköön voidaan tehdä tarkastuskäynti ennalta ilmoittamatta. Palveluntuottajan velvollisuus on korjata laatupoikkeama.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä sähköinen laadun- ja riskienhallintajärjestelmä LaRi. Järjestelmä sisältää laadun- ja riskienhallinnan lisäksi välineet henkilöstön pätevyyksien ja omavalvonnan tiedon hallintaan. Sovellus mahdollistaa suuren tietoineistojen käsittelyn, viiveettömän tiedonsiirron ja esimerkiksi paperilomakkeiden käsittelystä luopumisen. Laatu- ja asiakasturvallisuuskoulutuksia henkilöstölle järjestetään säännöllisesti.

Sijaishuollon ostopalveluiden laadunvalvontavastuu jakautuu sosiaalityöntekijöiden ohella Laava-tiimin kanssa, joka vastaa asiakasohjauksesta ja valvonnasta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on mukana sijaishuollon Umaku-hankinnassa (Uudenmaan kunnat) ja valvontaa tehdään ostopalveluiden osalta yhteistyössä hankintayhteistyötahojen kanssa.

2.3 Asiakkaan ja potilaan asema ja oikeudet

2.3.1 Oikeus hoitoon ja palveluun

Asiakkuus sijaishuollon sosiaalityön yksikössä perustuu lastensuojelulakiin. Yksikön asiakkaana ovat asiakaslapset ovat sijoitettuina kodin ulkopuolelle (avohuollon sijoitus, kiireellinen sijoitus, huostaanotto) tai huostaanotettuina sijoitettu kotiin. Yksikössä on myös joitain alaikäisiä jälkihuollossa olevia asiakkaita.

Asiakkaat tulevat lastensuojelun avohuollon sosiaalityön yksiköstä. Vastaanottoperhetoiminnan aikana lapselle nimetään oma ohjaaja, kun avohuollon sosiaalityöntekijä sijoittaa lapsen vastaanottoperheeseen. Sijaishuollon perhetyö alkaa, kun sosiaalityöntekijä on arvioinut sen tarpeen. Tällöin lapselle nimetään ohjaaja. Sosiaalityön tiimin asiakkaille nimetään lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä, joka arvioi jatkuvasti tuen ja palvelun tarvetta, toteuttaa palvelua sekä seuraa sen vaikuttavuutta.

2.3.2 Oikeus palvelua koskevaan suunnitelmaan

Lastensuojelulain mukaan lapselle laaditaan sijaishuollon aikana asiakassuunnitelma, joka tarkastetaan säännöllisesti ja tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Sijaishuollossa olevan lapsen vanhemmalle laaditaan vanhemmuuden tuen suunnitelma, mikäli se ei ole ilmeisen tarpeetonta. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä vastaa suunnitelmien laadinnasta.

2.3.3 Tiedonsaantioikeus ja osallisuus

Yksikössä asiakkaan tiedonsaantioikeus ja osallisuus ovat merkittäviä asioita palvelun toteuttamisessa.

Yksikössä

- Toteutetaan suhdeperustaista työtä asiakkaan kanssa
- Tavataan lasta henkilökohtaisesti riittävän usein
- Asiakastietojärjestelmään kirjataan asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa tehty työ
- Kirjauksissa kiinnitetään huomiota siihen, että jokaisen osallistujan näkökulma tulee oikein dokumentoiduksi ja kannustetaan työntekijöitä osallistavaan dokumentaatioon
- Noudatetaan hallintolain mukaisia kuulemisia ja käydään asiakkaiden kanssa läpi päätösten perustelut ja oikeusturvakeinot siten, että lapsi ikätasoisesti sen kykenee ymmärtämään
- Kiinnitetään huomiota lapsen ikätason mukaisen mielipiteen selvittämiseen päätösten valmistelussa

Hyvinvointialueen verkkosivuilla ohjataan asiakkaan tiedonsaantioikeudesta tarkemmin.

Asiakkaan ja potilaan informointi hänen käytettävissään olevista oikeusturvakeinoista toteutuu kirjallisilla esitteillä sosiaali- ja potilasasiavastaavien yhteystiedoista palvelupisteissä (infonäytöt, taulut) ja verkkosivuilla. Lisäksi palveluyksikössä on ohjeet palautteen antoon.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja potilasasiavastaavien yhteystiedot:

p. 029 151 5838.

sähköposti: sosiaali.potilasasiavastaava@luvn.fi

Lisätietoja verkkosivuilla: [Sosiaali- ja potilasasiavastaava | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue](#)

2.3.4 Itsemääräämisoikeus

Asiakastyötä tehdään asiakaslähtöisesti lastensuojelulakia noudattaen. Lapsikohtaisella valvonnalla pyritään varmistamaan, että asiakkaiden itsemääräämisoikeus toteutuu ikätasoisesti. Kaikessa työskentelyssä pyritään yhteistyöhön asiakkaan kanssa yhdessä suunnitellen. Tavoitteena on vaikuttava lastensuojelutyö.

Huostaanotto sekä siihen mahdollisesti liittyvät yhteydenpidon rajoitus tai liikkumisvapauden rajoitus perustuvat tarkkaan harkintaan ja lapsen edun sekä lastensuojelulain mukaisiin ratkaisuihin. Yksikössä tehtävissä rajoittavista päätöksistä säädetään lastensuojelulaissa. Lastensuojelulain mukaiset rajoituspäätökset päättää sosiaalityöntekijä, johtava sosiaalityöntekijä tai laitoksen johtaja.

Asiakkaan asiallinen kohtelu on toiminnan keskiössä. Työntekijät refleктоivat omaa työtään mm. tiimeissä ja työnohjauksissa, lisäksi tarvittaessa järjestetään erillisiä koulutuksia asiakkaan kohtaamisesta.

2.4 Muistutukset

Mikäli asiakas tai potilas on tyytymätön sosiaalihuollossa tai terveydenhuollossa saamaansa palveluun, hoitoon tai kohteluun, voi hän tai hänen laillinen edustajansa, omainen tai muu läheisensä, tehdä muistutuksen joko vapaamuotoisena kirjeenä, muistutuslomakkeella tai erityistilanteessa suullisesti.

Palveluyksikössä palveluyksikköpäällikkö vastaa muistutusten käsittelystä. Muistutusvastaukseen on vastattava kohtuullisessa ajassa (1-4 vko). Asian ollessa erittäin ongelmallinen ja vaatiessa selvitystyötä kohtuullisena aikana voidaan pitää 1-2 kuukautta. Hyvässä muistutusvastauksessa kuvataan keskeiset tapahtumat tiivistetysti, vastataan muistutuksessa esitettyihin seikkoihin ja perustellaan vastaukset. Siinä käy ilmi, mihin toimenpiteisiin muistutuksen takia on mahdollisesti ryhdytty tai miten asia on muuten tarkoitus hoitaa. Vastauksen laatimiseksi palveluyksikköpäällikkö hankkii tarvittavat selvitykset niiltä henkilöiltä, joita muistutus koskee. Muistutusvastausta laadittaessa otetaan huomioon salassapitoa koskevat säännökset ja muistutuksen tekijän tiedonsaantioikeus.

Yksikköön tulee noin 50 muistutusta vuosittain. Pääosin muistutukset liittyvät sosiaalityön rajoittamiseen liittyviin prosesseihin sekä asiakkaan kokemaan kohteluun tai saamaan palveluun.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä muistutusprosessi, jonka mukaan muistutukset käsitellään (kuva 1).

Kuva 1. Muistutusprosessi

2.5 Henkilöstö

Palveluyksikön toiminnasta vastaa palveluyksikköpäällikkö, joka toimii esihenkilönä johtaville sosiaalityöntekijöille sekä palveluesihenkilölle.

Perhehoidon sosiaalityötä johtaa kaksi johtavaa sosiaalityöntekijää ja asiakastyöstä vastaavia sosiaalityöntekijöitä on 15. Sijaisperheiden rekrytoinnista, valmennuksesta ja valvonnasta vastaa kolme sosiaalityöntekijää perhehoidon koordinaattori -nimikkeellä sekä yksi perhehoidon sosiaaliohjaaja, joka vastaa rekrytointiin liittyvästä markkinoinnista. Lisäksi tiimiin kuuluu perhehoidon sosiaaliohjaaja, joka vastaa vaativan tason perhehoidon sijoituksen tukityöstä.

Laitoshoidon sosiaalityötä johtaa kaksi johtavaa sosiaalityöntekijää ja asiakastyöstä vastaavia sosiaalityöntekijöitä on 14.

Vastaanottoperhetoiminnasta ja sijaishuollon perhetyöstä vastaa palveluesihenkilö, jonka alaisuudessa toimii kaksi vastaavaa sosiaaliohjaajaa, yksi kummallekin yksilölle. Vastaanottoperhetoiminnan lähiesihenkilön alaisuudessa on yhdeksän lastensuojelun sosiaaliohjaajaa sekä toimintaterapeutti. Sijaishuollon perhetyön lähiesihenkilön alaisuudessa työskentelee kymmenen lastensuojelun sosiaaliohjaajaa.

Palveluyksikössä ei ole vuokrattua työvoimaa.

2.5.1 Henkilöstön osaamisen varmistaminen

Palveluyksiköiden esihenkilöt varmistavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeudet ennen työsuhteen aloittamista ja vuosittain mahdolliset muutokset tarkistetaan esimerkiksi kehityskeskusteluiden yhteydessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on määritelty omavalvontaohjelmassa henkilöstölle suositellut täydennyskoulutukset.

Taulukko 1. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle suositellut omavalvontaan liittyvät koulutukset (Hva:n omavalvontaohjelma 2024-2026)

Koulutus	Kohderyhmä
Elvytys/ensiapukoulutus Erillisen suunnitelman mukaisesti	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta
Potilaan/asiakkaan tunnistaminen Erillinen koulutus tai sisältyen esim. tietojärjestelmäkoulutukseen	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta
Säteilysuojakoulutus (Säteilylaki 859/2018 mukaisesti)	Lääkärit, hammaslääkärit ja säteilytyössä toimiva hoitohenkilökunta
Potilasturvallisuuskoulutus (Oppiportti) - infektioiden torjunta, laiteturvallisuus, turvallinen lääkehoito - Saatavilla myös laajemmalla sisällöllä	Asiakas- ja potilastyössä toimiva henkilökunta
Tai asiakasturvallisuuskoulutus (<u>LAB PedaSafety</u>) - Järjestelmälähtöisyys - Lääkehoito, infektioiden torjunta ym.	Asiakastyössä toimiva henkilöstö
Lääkehoidon osaamisen varmistaminen (LOVe)	Lääkehoitoa toteuttava hoitohenkilökunta
Tietosuojakoulutus (LUVN Akademi)	Potilas- ja asiakastyössä toimiva henkilökunta

Henkilöstön kelpoisuus tehtäviinsä varmistetaan huolellisella rekrytointimenettelyllä, johon kuuluu kelpoisuusvaatimusten täyttymisen lisäksi mahdolliset turvallisuusselvitykset ja huumausainetestaukset. Rekrytoiva esihenkilö tarkistaa rikosrekisteriotteen lasten ja nuorten kanssa työskenteleviltä (laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 28 § ja laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) 3 §).

Opiskelija saa toimia tilapäisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tehtävissä (sijaisena työsuhteessa) ainoastaan ohjauksen ja valvonnan alaisena. Perehdytyksen ja osaamisen varmistamisen merkitys korostuu opiskelijan toimiessa ammattihenkilön sijaisena. Opiskelijalle on nimettävä kirjallisesti ohjaaja. Ohjaajan tulee ensisijaisesti toimia samassa toimintayksikössä tai ohjaajan on oltava tavoitettavissa puhelimitse (esimerkiksi sosiaalipalveluissa).

Sosiaalityöntekijänä toimimisesta on säädetty sosiaalihuollon ammattihenkilölain 7 §:ssä. Työntekijän kelpoisuus tarkastetaan rekrytoinnin yhteydessä terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämästä rekisteristä. Mikäli kyseessä on sijaiskelpoinen henkilö, tarkastetaan rekrytoinnin yhteydessä opintosuoritusotteet. Tilapäisen sosiaalityöntekijän on toimittava tehtävässä nimetyn sosiaalityöntekijän ohjauksen ja valvonnan alaisena.

Sosiaalityössä on käytössä mentorointi, jossa työntekijällä on mahdollisuus saada perehdytysvaiheen jälkeen tuekseen määrääjäksi nimetty mentori. Työntekijöiden on mahdollista osallistua täydennyskoulutuksiin, joita järjestetään laajasti esimerkiksi Luvn Akademiassa. Kouluttautumista ja sen tarpeellisuutta arvioidaan työntekijöiden kanssa kehityskeskusteluissa. Hyvinvointialue järjestää säännöllisesti tarvittavat koulutukset käytettäviin tietojärjestelmiin liittyen. Osaamisen kehittämistarpeisiin Länsi-Uudellamaalla työntekijöillä, työyhteisöillä ja esihenkilöillä on saatavilla työnohjausta, ohjausta ja muutosvalmennusta. Lisäksi esihenkilöillä on saatavilla johtamisvalmennusta. Tiedot näistä löytyvät henkilöstölle suunnatusta ohjeistuksista intranetissä.

Vakinaiseen virkaan valitulta edellytetään työterveyshuollon työhöntulotarkastus ja satunnaisesti huumausainetestit. Riittävä kielitaito todennetaan työhaastattelussa. Uudet työntekijät perehdytetään tehtäväänsä, perehdytyksestä vastaavat johtavat sosiaalityöntekijät sekä palveluesihenkilö yhdessä vastaavien sosiaaliohjaajien kanssa.

Sijaisperheiden ja vastaanottoperheiden perhehoitajat ovat toimeksiantosopimussuhteisia ja heidät on lakisääteisesti ennakkovalmennettu tehtäväänsä. Toimeksiantosuhteen aikana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on koulutusvelvoite, ja perhehoitajien koulutusta järjestetään vuosittain.

2.6 Asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyys

Lastensuojelussa on lakisääteinen henkilöstömitoitus 30 asiakasta / sosiaalityöntekijä. Mitoituksen toteutumista seurataan jatkuvasti eikä sitä ylitetä kuin korkeintaan tilapäisesti asiakkaiden palvelusta toiseen siirtymisten yhteydessä. Seurantaan on olemassa oma työkalu, jonka tietoja päivitetään kuukausittain palveluyksiköittäin.

Hyvinvointialueen rekrytointipalvelut auttavat rekrytoivia esihenkilöitä yksiköiden rekrytoinnin suunnittelussa ja rekrytointiprosesseissa. Rekrytointipalvelut tuottavat tietoa ja ohjeita rekrytointiin ja henkilöstön saatavuuteen liittyen. Pitkä-aikaisiin lakisääteisiin poissaoloihin palkataan sijainen, mikäli asiakasmäärät niin ohjaavat. Pidempikestoisten sairaslomien osalta jaetaan kriittiset työtehtävät oman työyksikön sisällä.

2.7 Monialainen yhteistyö ja palvelun koordinointi

Lastensuojelun sosiaalityössä asiakkaalle nimetty vastuusosiaalityöntekijä vastaa asiakasprosessista ja moniammatillisen yhteistyön toteuttamisesta. Yksikkö tekee yhteistyötä asiakkaan verkostojen kanssa, josta tarvittaessa edustaja kutsutaan systeemiseen tiimikokoukseen yhteistyön edistämiseksi ja yhteisen suunnitelman laatimiseksi. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toimii lastensuojelulain §14:n mukaisesti nimetty moniammatillinen asiantuntijaryhmä, josta sosiaalityöntekijällä on mahdollisuus saada asiakasprosessinsa tueksi moniammatillista asiantuntija-apua. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti kolmen viikon välein. Sen lisäksi hyvinvointialueella toimii ammattilaisten työn tukemiseksi Vaativat erot-moniammatillinen konsultaatioryhmä.

2.8 Toimitilat ja laitteet

Tiimien työskentelytilat muodostuvat pääsääntöisesti taustatyöskentelytiloista, jossa tehdään kirjallisia töitä sekä asiakasvastaanottoiloista, jotka ovat suunniteltu asiakkaiden tapaamiseen ja joita käyttävät kiinteistössä myös muut sosiaalihuollon työryhmät. Tiloissa on huomioitu asiakasturvallisuus ja tietoturvallisuus. Mikäli näissä on poikkeamia, ilmoitetaan niistä LaRi-järjestelmän kautta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tilakeskus vastaa siitä, että työtilat ovat sopivia, turvallisia ja tarkoituksenmukaisia kyseiseen toimintaan. Kiinteistön huolloista vastaa erilliset huoltoyhtiöt.

Työtä tehdään sovitusti myös muissa kuin yksikön nimetyissä työpisteissä silloin, kun se asiakastyön näkökulmasta on tarkoituksenmukaista. Lisäksi työtä tehdään lastensuojeluyksiköissä, sijaisperheissä, ja muissa lapsen toimintaympäristöissä sekä etänä työntekijän kotoa. Liikkuvassa työssä ja etätyössä työntekijöitä on ohjeistettu tietoturvalliseen työntekoon.

2.8.1 Lääkinnälliset laitteet

Sijaishuollon sosiaalityön yksikössä tai sen toimipisteissä ei ole lääikinnällisiä laitteita lukuun ottamatta defibrilaattoria (vastuuhenkilönä Arni Lindholm), joka löytyy Espoon keskuksen perhekeskuksen ensimmäisestä kerroksesta. Lisäksi Kirkkonummen hyvinvointikeskuksen yhteydessä toimii terveysasema.

2.8.2 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Palveluyksikössä käytetään olennaiset vaatimukset täyttäviä asiakastietolain mukaisia tietojärjestelmiä, jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan palveluntuottajan toimintaa ja joiden tiedot löytyvät Lupa- ja valvontaviraston tietojärjestelmärekisteristä (Astori).

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue (jatkossa LUVN) on alkuvuoden 2026 aikana siirtynyt käyttämään yhteistä asiakas- ja potilastietojärjestelmää, LifeCare, jonka yhteydessä asiakastietojärjestelmän käytön asianmukaisuudesta ja tietoturvallisuudesta on huolehdittu tekemällä uutta asiakastietojärjestelmän hankintaan liittyen perusteellinen selvitys ja hankintamenettely. Tietojärjestelmän soveltuvuutta on testattu ja arvioitu. Henkilökunta on saanut perehdytystä ja koulutusta uuteen asiakastietojärjestelmään. Koulutukset ovat edelleen jatkuvia ja tukea on laajasti tarjolla uuden asiakastietojärjestelmän käyttöön.

Henkilöstöä on veloitettu suorittamaan tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvä koulutuskokonaisuus vuosittain LUVN Akademi alustalla.

Asiakastietojärjestelmiin on henkilöstön tukena erillinen sovellustuki ja muihin tietoteknisiin haasteisiin Tieran tarjoamat IT-tukipalvelut. Tietosuojaan liittyviin poikkeamiin on henkilöstön tukena erillinen tietoturvaan ja -suojaan erikoistunut asiantuntijatyöryhmä. Lisäksi tietoteknisistä ja tietosuojaan liittyvistä poikkeamista ohjeistetaan henkilöstöä tekemään tietosuojaloukkausilmoitus sisäiseen sähköpostiin ja LaRi-ilmoitus mikäli asiakas- tai potilasturvallisuus tai henkilöstön tilanne on vaarantunut. LUVN:n tietoturvasuunnitelma on päivitetty 18.10.2024, jolloin virallinen tietoturvasuunnitelman versio otettu käyttöön EU:n NIS2 direktiivin voimaantulon yhteydessä. Tietoturvasuunnitelma on henkilöstön löydettävissä LUVN intrasta. Tietoturvasuunnitelmasta vastaa LUVN tietoturvapalvelut.

Uusi yhdenmukainen asiakastietojärjestelmä ja potilastietojärjestelmä parantavat asiakkaiden ja potilaiden yksilöllistä tietosuojaa ja -turvaa. Asiakkaiden ja potilaiden yksilölliset tarpeet ja itsemääräämisoikeudet voidaan jatkossa ottaa paremmin huomioon OmaKanta siirtymän myötä. Myös ostopalvelu- ja alihankintatilanteissa on yksilön tietosuoja ja -turva parantunut uuden rekisterikäyttöoikeusmahdollisuuden myötä. Käytännössä tämä vähentää asiakas- ja potilasasiakirjojen lähettämistä asiakastietojärjestelmän ulkopuolella.

Ajankohtaisesti ei ole yhdenmukaista varautumisen suunnitelmaa teknologisiin vikatilanteisiin eikä pitkiin huoltoviiveisiin. Uuden asiakastietojärjestelmän myötä tämä on rakenteilla ja osana laajemman varautumisen suunnitelman laadintaa.

Asiakastietojärjestelmän lisäksi henkilöstöllä on käytettävissä LUVN hyväksymät tekoälypalvelut, joihin on tarjolla niihin kohdentuvat koulutukset ja ohjeistukset. Tunnusten hallinta toimii esihenkilöiden kautta.

Sijaishuollon sosiaalityön asiakkailla ja heiden vanhemmillaan ja läheisillään on eritasoisia kykyjä hyödyntää teknologisia ratkaisuja. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä digitaalinen asiointikanava Lunna, joka on yksikössä käytössä rajallisesti, koska useilla asiakkailla on vaikeuksia asioida suomen kielellä tai heillä on muita toimintarajoitteita. Asiakkaiden kanssa asioidaankin paljon puhelimitse ja tapaamisin.

2.9 Lääkehoitosuunnitelma

Palveluyksikössä ei toteuteta suoraa lääkehoitoa. Laitoshoidossa asiakkaiden sijaishuoltopaikat kuvaavat lääkehoidon toteuttamisen lääkehoitosuunnitelmissa, joita valvotaan hyvinvointialueen toimesta. Vastaanottoperhetoiminnassa ja perhehoidossa asuvien lasten lääkityksestä huolehditaan sijaisperheissä. Lainsäädäntö ei edellytä erillistä suunnitelmaa sen toteuttamiseksi, mutta sitä valvotaan lapsikohtaisesti.

2.10 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuoja

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen johdolla on vastuu toiminnan lainmukaisuudesta tietosuoja-asioissa. Tietosuojavastaava ohjeistaa hyvinvointialueen johtoa ja työntekijöitä tietosuojalainsäädännön mukaisista velvollisuuksista ja valvoo niiden toteuttamista. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tietosuojavastaavana toimii Helena Korja.

Tietosuojavastaava

PL 33, 02033 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
sähköposti: tietosuoja@luvn.fi

Käytähän salassa pidettävien tai arkaluontoisten asiakirjojen lähettämiseen [turvapostia](#).

Yksikössä asiakastietolain 7 §:n mukainen palveluyksikön asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaa palveluyksikköpäällikkö Johanna Hankomäki.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on erilliset EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) vaatimusten tietosuojaperiaatteista ja rekisteröityjen oikeuksien toteutumisesta mukaiset tietosuojalinjaukset, joissa kuvataan tietosuojan toteuttaminen hyvinvointialueella (saatavilla vain sisäisesti: [Tietosuojalinjaukset LUVN.pdf](#)).

2.11 Säännöllisesti kerättävän ja muun palautteen huomioiminen

Hyvinvointialueella kerätään palautetta asiakkailta ja asukkailta useita kanavia käyttäen. Saatua palautetta käytetään omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Asiakaspalautetta seurataan yksiköissä ja johtoryhmissä säännöllisesti. Koonti palautteista sovituin osin julkaistaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Mikäli asiakas, potilas tai hänen laillinen edustajansa, omaisensa tai muu läheinen havaitsee hoidossa ja palvelussa epäkohdan tai vaaratapahtuman, voi siitä laatia ilmoituksen sähköisesti.

Ohjeet hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella toimii nuorten kehittäjien verkosto, joka koostuu pääsääntöisesti jälkihuollon nuorista. Tästä ryhmästä tulee palautetta ja kehittämis ehdotuksia ajoittain. Näitä huomioidaan yksikön muun kehittämisen yhteydessä.

Pitkäaikaisen perhehoidon toimeksiantosuhteisille perhehoitajille lähetetään kysely vuosittain.

3 Omavalvonta ja riskienhallinta

3.1 Palveluyksikön riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Yksikön riskienhallinnasta vastaa palveluyksikköpäällikkö. Keskeiset riskit liittyvät sijaishuollossa olevien asiakkaiden haasteellisiin tilanteisiin ja sijaishuollon toteuttamiseen. Sijaishuoltopaikkoja valvotaan säännöllisesti sosiaalityöntekijän tekemän lapsikohtaisen valvonnan keinoin sekä suunnitelmallisten valvonta- ja ohjauskäyntien avulla, jotka toteutuvat Lastensuojelun asiakasohjaus ja valvonta -yksikön työntekijän toimesta. Yksikössä on laadittu riskienhallintasuunnitelmat.

Taulukko 2. Poikkeamien ja epäkohtien ilmoituskanavat

Riski, epäkohta tai ilmoitusvelvollisuus	poikkeama, tai	Ilmoittamistapa	Ilmoitus viranomaiselle
Asiakas- ja potilasturvallisuuden vaaratapahtumat ja epäkohdat (Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaki 29§)	ja	LaRi -järjestelmä	Asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantava epäkohta ja vakavasti vaarantanut vaaratapahtuma. Lupa- ja valvontavirasto (LVV)
Väärinkäyttöepäilystä ilmoittaminen		<u>WBRpro</u> <u>väärinkäytöksistä</u> <u>ilmoittaminen</u>	
Sairaalainfektioiden seuranta		SAI-järjestelmä	

Työturvallisuusilmoitus ja työhön liittyvien riskienhallinta	LaRi -järjestelmä	
Tietoturvapoikkeamat	Tiera helpdesk.luvn@tier.fi ja tarvittaessa Tietoturvaloukkauksen ilmoitus (sisäinen linkki intrassa)	Tietosuojavaltuutetun toimisto (Valtori)
Tietoturvaloukkaus (tietosuojaloukkaus)	Tietoturvaloukkauksen ilmoitus (sisäinen linkki intrassa)	Tietosuojavaltuutetun toimisto (Valtori)
Terveystieteiden ja sosiaalihuollon hoitoilmoitus	HILMO	THL
Lääkkeiden ja rokotusten haittavaikutusilmoitukset	Fimea	Fimea
Lääkinnällisten laitteiden poikkeamat	LaRi -järjestelmä	Fimea
Säteilyvaarailmoitukset	LaRi -järjestelmä	STUK
Valvottavat tartuntataudit	infektioidenttorjunta@luv.fi	THL
Ruoka- ja vesivälitteisten epidemioiden ilmoittaminen	infektioidenttorjunta@luv.fi	Ruokavirasto
Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä (pelastuslaki §42)	Pelastustoimen lomake	Pelastuslaitos

3.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

3.2.1 Riskienhallinta

Riskien ennaltaehkäisy

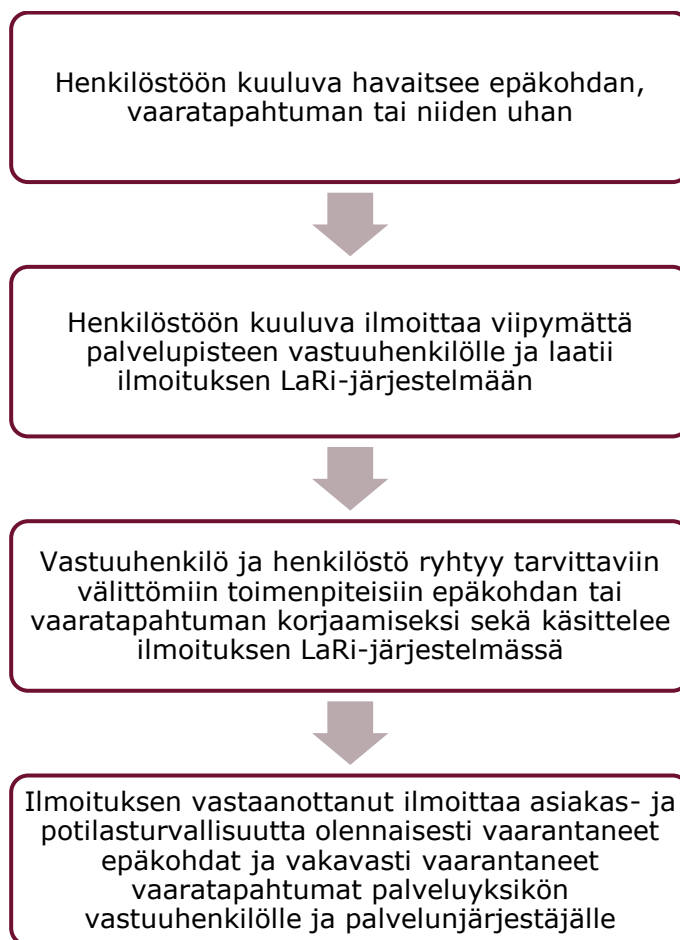
Ensisijaisesti pyritään estämään vahinkojen syntyminen tai vähentämään niiden seurauksia. Palveluyksikössä suurin riski liittyy asiakkaiden ja heidän läheistensä toimintaan, johon vaikuttavat mm. päihteet, mielenterveyden vaikeudet, impulsiivinen käyttäytyminen sekä vastustus viranomaisten tekemiin päätöksiin. Työturvallisuus huomioidaan perehdytyksessä, säännöllisissä koulutuksissa sekä työtiloissa.

Asiakasvastaanottotiloissa on henkilöhälyttimet ja riskitilanteissa voidaan kutsua paikalle joko vartija tai poliisi. kotikäynneille ei mennä, mikäli tiedossa on väkivallan uhkaa. Muutoin kotikäynneille on turvallisen kotikäynnin ohjeet.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on laadittu Riskienhallintasuunnitelma 27.10.2023. Suunnitelmaa ollaan päivittämässä vuoden 2026 aikana.

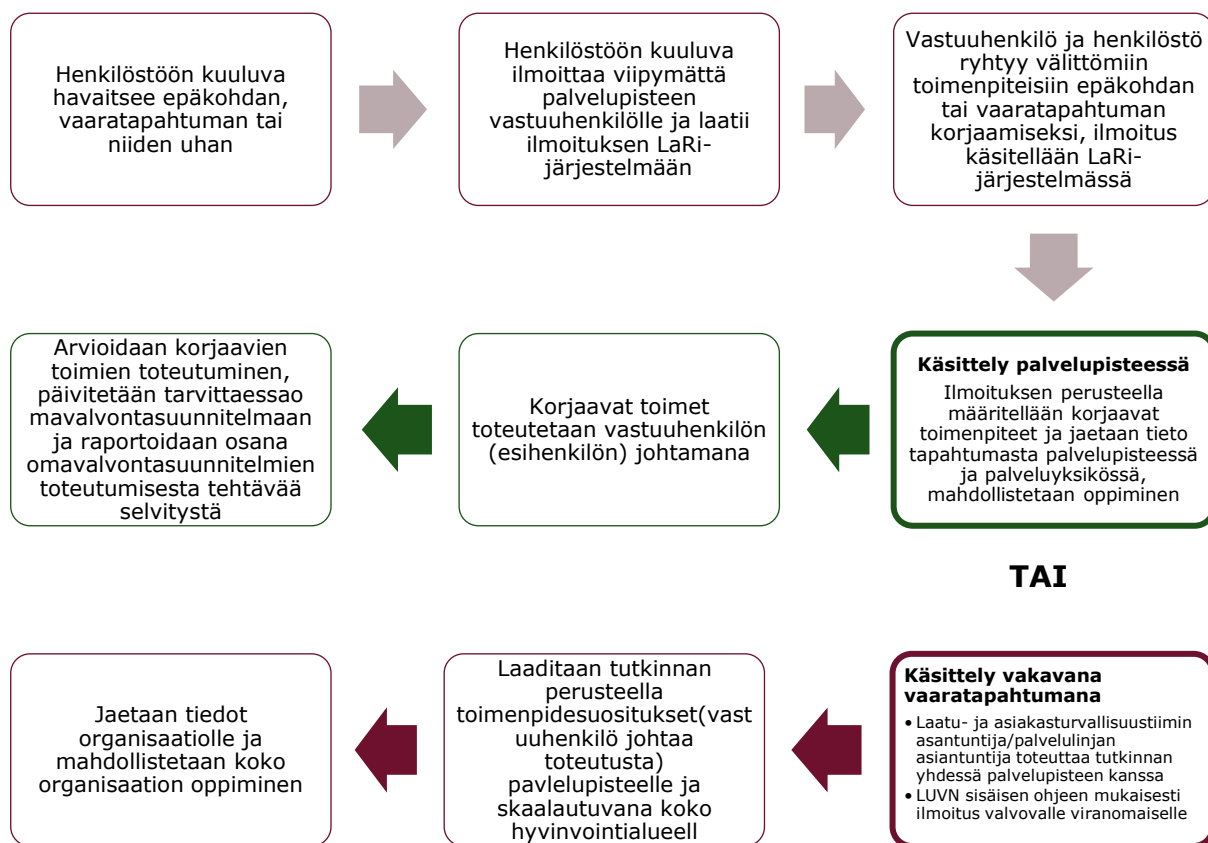
3.2.2 Epäkohtien ja vaaratapahtumien ilmoittaminen ja käsittely

Hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa on kuvattu palveluntuottajan ja henkilöstön ilmoitusvelvollisuus epäkohdista ja vaaratapahtumista. Ilmoitus tehdään LaRi-järjestelmässä. Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain 29 §:n mukainen henkilöstön ilmoitusvelvollisuuden mukainen prosessi on kuvattu alla. Mikäli havaitaan asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantava epäkohta ja vakavasti vaarantanut vaaratapahtuma, laaditaan ilmoitus valvovalle viranomaiselle (LVV) Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen erillisen ohjeen mukaisesti. Myös henkilöstöön kuuluva voi laatia ilmoituksen valvovalle viranomaiselle.

Kuva 2. Epäkohtien ja vaaratapahtumien ilmoitus- ja käsittelyprosessi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on käytössä vaaratapahtumien ja niistä oppimisen prosessi (kuva 3) ja ohje (saatavilla sisäisesti). Prosessi käynnistyy epäkohdan tai vaaratapahtuman havaitsemisesta, joka tuodaan tiedoksi yksikön vastuuhenkilölle (yleensä esihenkilö). Epäkohta tai vaaratapahtuma käsitellään palvelupisteessä sekä sähköisessä sovelluksessa, ja määritellään korjaavat toimenpiteet. Tieto tapahtumasta ja korjaavat toimet käsitellään palvelupisteessä ja olennaisilta osin palveluyksikössä, jotta oppiminen vaaratapahtumista mahdollistuu. Jos tapahtuma tutkitaan vakavana vaaratapahtumana, jaetaan tutkinnasta tieto laajemmin palvelulinjassa ja koko hyvinvointialueella, jolloin mahdollistetaan laajempi oppiminen tapahtumasta.

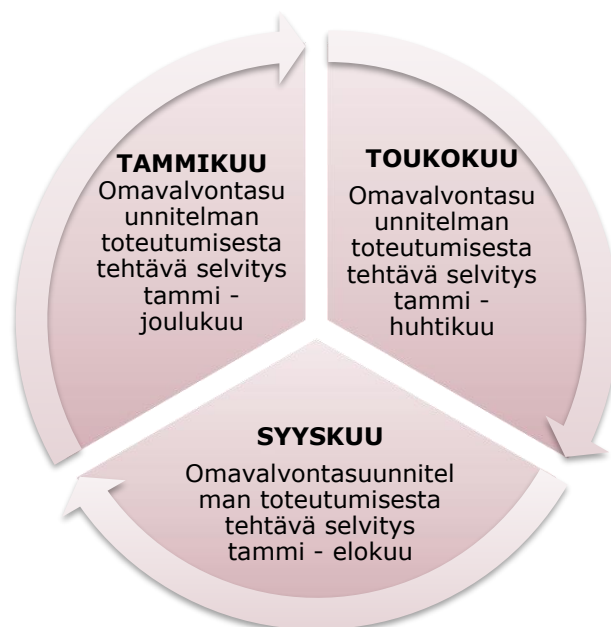
Kuva 3. Havaittujen vaaratapahtumien ja epäkohtien ilmoittamis- ja oppimisprosessi

Vaaratapahtumien ilmoitukset käydään yksikön johtotiimissä läpi kuukausittain. Tiimin esimies käsittelee ilmoituksen kuitenkin heti sen tultua, tarvittaessa jo tapahtumahetkellä.

3.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Kuva 4. Omavalvontasuunnitelman toteutumisen seurannasta tehtävän selvityksen raportointiaikataulu

Omavalvontasuunnitelman toteutumisesta laaditaan selvitys ja se raportoidaan palvelulinja- ja palveluyksikkötasoisesti neljän kuukauden

välein. Selvitys käsitellään sisäisesti ja selvityksen perusteella laaditut muutokset omavalvontasuunnitelmassa julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. LUVN intrassa on palveluyksikköpäälliköiden käytössä oleva yhteinen pohja selvityksen laatimiselle.

Riskien seuranta ja katselmointi on kiinteä osa hyvinvointialueen riskienhallintaprosessia. Tapahtumia seurataan Lari-järjestelmän avulla, riskit, vaara- ja uhkatilanteet selvitetään työntekijä-, tiimi-, sekä johtotiimikohtaisesti. Riskien seurannassa ja katselmoinnissa arvioidaan riskienhallinnan ja riskien käsittelyn onnistumista sekä varmistetaan riskienhallintakeinojen vaikuttavuus ja tehokkuus.

Seurannan avulla saadaan näkyviin tilanteet, joissa riskienkäsittelytoimenpiteet ovat olleet tehottomia tai epäonnistuneet. Samalla varmistetaan, että riskit eivät jää kokonaan käsittelemättä. Myös riskienhallinnan onnistumiset on hyvä tuoda esille organisaatiossa. Siten saadaan näkyville riskienhallinnan hyödyt organisaatiolle ja omalle työlle.

Hygieniaohteiden ja infektio-ohjeiden noudattamista, kuten käsihygienian ja suojavälineiden käytön toteutumisesta käytännön työssä seurataan esihenkilöiden toimesta (johtavat sosiaalityöntekijät, palveluesihenkilö, palveluyksikönpäällikkö). Materiaalien (suoja- välineet, pesuaineet) kulumista seurataan.

3.4 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on olemassa hyvinvointialue- tasoinen valmiussuunnitelma, joka on hyväksytty aluehallituksessa joulukuussa 2023.

Suunnitelman päivittämisestä vastaa hallinnon riskienhallintapalvelut, yleinen osa löytyy intranetistä (ei saatavilla ulkoisessa verkossa valmiussuunnitelma yleinen osa). Hankittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja palveluntuottajan kanssa on sovittava; 1) valmiuden tilannekuvan ylläpitämisestä 2) tilannekuvan välittämisestä hyvinvointialueen lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselle; sekä 3) ilmoitusmenettelystä häiriötilanteissa (Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin 308/2023).

Palveluyksikönpäällikkö vastaa palveluyksikön valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta ja valmius- ja jatkuvuussuunnitelmasta. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen jatkuvuuden- hallintaohje on päivitetty 30.4.2025.

3.5 Ostopalvelut ja alihankinta

Ostopalvelut hankitaan lähtökohtaisesti puitesopimusjärjestelyssä mukana olevilta yrityksiltä, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan ehdottomia laatuvaatimuksia. Laatu- poikkeamista tulee asettaa seuraamuksia, kuten sopimussakko tai sijaishuollon osalta hoitovuorokausihinnan puolittaminen. Sanktiointia jatketaan, kunnes poikkeamat on korjattu. Mikäli laatu- poikkeamaa ei korjata ja asiakasturvallisuuden vaarantaminen jatkuu, voidaan palveluntuottajaa vaihtaa tai sopimus irtisanoa. Suorahankinnassa käytetään sopimus- pohjaa, jossa on kuvattu vastaava sanktiointimenettely. Palveluntuottajia valvotaan suunnitelmallisesti asiakasohjaus- ja valvontayksikkö LAAVAn toimesta. Alihankintaa ei käytetä palveluyksikössä.

4 Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen ja päivittäminen

4.1 Toimeenpano

Palveluyksikön omavalvonnan käytännön toteuttamisessa ja sen onnistumisessa asiakas- ja potilastyössä on oleellista henkilöstön sitoutuminen omavalvontaan sekä henkilöstön ymmärrys ja näkemys omavalvonnan merkityksestä, tarkoituksesta ja tavoitteista. Ajantasainen omavalvontasuunnitelma on palveluyksikön henkilöstön ja asiakkaiden tiedossa ja saatavilla kaiken aikaa julkisessa tietoverkossa ja henkilöstölle lisäksi Teamsissä. Omavalvontasuunnitelman muutokset tiedotetaan henkilöstölle.

Vuoden 2026 uutena käytäntönä on, että omavalvontasuunnitelma tarkastetaan ja päivitetään johtotiimissä neljän kuukauden välien, huhtikuussa, elokuussa ja joulukuussa. Tämän jälkeen kukin johtotiimin esihenkilö käy muutokset läpi omassa tiimissään. Henkilöstön kommentit huomioidaan omavalvontasuunnitelman kehittämisessä. Omavalvontasuunnitelma käydään myös läpi uusien työntekijöiden perehdytyksessä.

4.2 Julkaiseminen ja päivittäminen

Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat ja niiden seurantaraportit julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla ja se on julkisesti nähtävänä palveluyksikössä. Omavalvontasuunnitelman päivittämisessä ja julkaisemisessa huomioidaan palveluissa, niiden laadussa ja asiakas- ja potilasturvallisuudessa tapahtuvat muutokset. Lisäksi Länsi-uudenmaan hyvinvointialueen kaikki palveluyksiköt toteuttavat omavalvonnan toteutumisen itsearvioinnin säännöllisin välein, ja nämä tulokset ovat osa omavalvonnan seuranta. Palveluyksiköiden omavalvonnan seurantaraporttien osalta tehdään yhteistyötä hallinnon laatu- ja asiakasturvallisuuspalveluiden kanssa. Hallinnon laatu- ja asiakasturvallisuuspalvelut ohjeistavat palveluyksiköitä raporttipohjien ja seurantajärjestelmien käytön osalta.